

**OŚWIADCZENIE NR 1/2020
RADY POWIATU KĘPIŃSKIEGO**

z dnia 30 kwietnia 2020 r.

w sprawie wniosku Kaliskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej o uchylenie uchwały Rady Powiatu Kępińskiego w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu kępińskiego oraz rozkładu dyżurów aptek na terenie miasta Kępna w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy w okresie od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia 31 października 2020 r.

Na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Statutu Powiatu Kępińskiego, ustalonego uchwałą Nr XLVII/281/2018 Rady Powiatu Kępińskiego z dnia 16 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Kępińskiego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2018 r. poz. 8211 ze zm.) Rada Powiatu Kępińskiego oświadcza, co następuje :

§ 1. W dniu 6 kwietnia 2020 r. wpłynęło pismo Kaliskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej – dalej : „KOIA” lub Izba (adresowane do starostów i rad powiatów z terenu właściwości KOIA) wskazujące w swej treści na trudności w należyтым prowadzeniu aptek, jakie spowodowała sytuacja zdrowotna oraz społeczna wywołana wystąpieniem na terenie Polski epidemia COVID-19. Prezes KOIA Jarosław Tuzikiewicz prezentuje w piśmie treść interpelacji posłanki Marty Wcisło adresowanej do Prezesa Rady Ministrów, gdzie zwraca się uwagę Rządu na trudności kadrowe w zapewnieniu wymaganej przepisami prawa obsługi kadrowej w aptekach, wynikające ze znacznego obciążenia tych placówek klientami, jak też absencji pracowników aptek spowodowanej ich zachorowaniami lub korzystaniem z należnych im zasiłków opiekuńczych. W piśmie KOIA wskazuje się również na okoliczność zawieszenia działalności przez wiele aptek w Kraju z powodu braku farmaceutów oraz z przyczyn związanych z epidemią (kwarantanna, dezynfekcja pomieszczeń aptek, zachorowania personelu). Sytuacja taka najwyraźniej będzie się pogłębiać. Przywołana przez Izbę argumentacja stanowi powód wnioskowania do organów samorządu powiatowego o podjęcie decyzji o zawieszeniu obowiązywania, czy też uchyleniu obowiązujących uchwał rad powiatów w sprawach określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych oraz rozkładu dyżurów aptek w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. KOIA wyraża oczekiwanie „wdrożenia znowelizowanych zasad, według których apteki będą mogły bezpiecznie funkcjonować” dla dobra mieszkańców; ponadto zaś „odejścia od traktowania aptekarzy i aptek jako wykonawców arbitralnych decyzji rad powiatu, na dodatek bez wynagrodzenia za narzucaną pracę. Poza tym Izba oczekuje od powiatów wsparcia w doprowadzeniu do likwidacji pozaaptecznego obrotu produktami leczniczymi.”. Rada Powiatu po rozważeniu zakresu zgłoszonych postulatów KOIA stwierdza, iż nie odnoszą się one do kompetencji zarówno organu stanowiącego powiatu - Rady Powiatu, jak też do jego organu wykonawczego – Zarządu Powiatu. Organy powiatów – poza jednym wyjątkiem - nie posiadają uprawnień do podejmowania jakichkolwiek działań ingerujących w działalność aptek, czy też uprawnień do podejmowania jakichkolwiek działań nadzorczych bądź kontrolnych w stosunku do aptek. Wspomniany wyżej wyjątek stanowi regulacja art. 94 ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 499; ze zm.) Przepisy te stanowią, iż

„1. Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy.

2. Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie określa, w drodze uchwały, rada powiatu, po zasięgnięciu opinii wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin z terenu powiatu i samorządu aptekarskiego.

2a. Rada powiatu przekazuje uchwałę, o której mowa w ust. 2, w postaci elektronicznej, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w terminie 2 dni roboczych od dnia jej podjęcia.”Przytoczony przepis art. 94 ust. 2 w sposób jasny i nie budzący wątpliwości określa treść delegacji ustawowej, która też została przez Radę Powiatu Kępińskiego wykonana w całości (ostatnio) w dniu 24 września 2019 r. podjętą uchwałę opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z 2019 r. pod poz. 8140, po czym rozpoczęła ona od dnia 16 października 2019 r. obowiązywanie na terenie Powiatu jako akt prawa miejscowego i zachowuje nadal moc obowiązującą. Wspomniany stan prawny nie może jednak prowadzić do dowolności w podejmowaniu tego rodzaju uchwały przez Radę Powiatu, ani też do swobody w jego ewentualnym uchyleniu. Użyta w przepisie art. 94 ust. 2 kategorycznie brzmiąca stylizacja przepisu upoważniającego rady powiatu do podjęcia uchwały: „...określa, w drodze uchwały rada powiatu, ...” nakazuje (a nie jedynie umożliwia) podjęcie uchwały w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, dostosowanego do potrzeb ludności i zapewniającego dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. Wprawdzie organ wydający akt prawny (w tym przypadku uchwałę) może akt ten uchylić, jednakże wyłącznie w sytuacji, w jakiej umożliwiają to przepisy prawa. W sytuacji jaka dotyczy omawianej uchwały, którą wydano w wykonaniu ustawowej delegacji – obligującej rady powiatów do podjęcia uchwał, brak podstaw prawnych do usunięcia uchwały z obrotu prawnego. Innymi słowy czynność (uchwała) uchylająca uchwałę w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ... naruszałaby porządek prawny w sposób istotny, poprzez nie wykonanie delegacji ustawowej o charakterze zobowiązującym radę powiatu. Rada Powiatu Kępińskiego stwierdza, że zapewnienie dostępu do świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej i w dni wolne od pracy (całodobowo) stanowi realizację ważnego interesu publicznego jakim jest ochrona zdrowia i życia obywateli. Uchwała podjęta w delegacji art. 94 ust. 2 Prawa farmaceutycznego winna mieć na uwadze również to, iż mogą się zdarzyć sytuacje, w których od nabycia lekarstwa zależy zdrowie człowieka, także wówczas, gdy apteki nie funkcjonują wg standardowego rozkładu godzin. Natomiast z misji publicznej aptek (art. 86 ust. 1 Prawa farmaceutycznego) wynikają określone obowiązki – wśród nich obowiązek pełnienia dyżurów. Oczywiście jest, że obowiązki te stanowią ograniczenie konstytucyjnych praw zarówno do wolności działalności gospodarczej, jak i prawa własności, lecz ograniczenie to odpowiada wymogom wynikającym z art. 31 ust. 3 i art. 22 Konstytucji RP i mieści się w porządku demokratycznego państwa prawnego. Nie jest to bowiem ograniczenie nadmierne, naruszające istotę wolności – odpowiada zasadom proporcjonalności, a ponadto znajduje pełne uzasadnienie, jako, że służy wprost ochronie zdrowia, a więc wartości wysoko usytuowanej wśród dóbr konstytucyjnie chronionych. W ustawie Prawo farmaceutyczne znajdują się zapisy, które nakazują kierownikowi apteki takie zorganizowanie pracy, aby zapewnić dostępność do świadczeń także podczas jego nieobecności spowodowanej urlopem czy chorobą (art. 88 ust. 4 tej ustawy). Oznacza to – w powiązaniu z rolą każdej apteki jako placówki ochrony zdrowia publicznego oraz z treścią art. 94 ust. 1 i łączącymi się z tym ustawowymi gwarancjami każdego mieszkańca powiatu do dostępności świadczeń pełnionych przez apteki także w nocy i w dni wolne od pracy – że ustawodawca nie uzależnił wykonywania przez aptekę ogólnodostępną realizacji zadań określonych w art. 86 ust. 2 prawa farmaceutycznego od indywidualnych i konkretnych warunków, w jakich dana apteka funkcjonuje. Pełnienie dyżurów całodobowych, nocnych i podczas dni wolnych od pracy wchodzi w zakres ustawowych zadań aptek ogólnodostępnych i do kierownika apteki należy takie zorganizowanie pracy, aby placówka ten obowiązek mogła realizować [por. m. in. wyrok WSA w Poznaniu z 28.06.2017 r.; III SA/Po 403/17]. Z powyższych względów Rada Powiatu nie znajduje podstaw do wchodzenia w polemikę z organem samorządu aptekarskiego i nie może być uznawana za swego rodzaju „stronę sporu”, a zarazem adresata mającego wpływ na podjęcie jakichkolwiek działań w sprawach postulowanych w piśmie KIOA. Trudności, jakie powoduje, również w zabezpieczeniu funkcjonowania aptek, epidemia COVID-19 zasługują oczywiście na zrozumienie. Niemniej jednak postulaty, które Izba skierowała między innymi do Rady Powiatu Kępińskiego powinny znaleźć swoich adresatów na szczeblu Rządu oraz Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Te bowiem organy posiadają wpływ, jak też odpowiedzialność za kształtowanie powszechnie obowiązującego systemu prawnego, przy zastosowaniu odpowiednich procedur konsultacyjnych z zainteresowanymi podmiotami i ich korporacyjnymi organami przedstawicielskimi. Jak wynika z nowelizacji ustawy Prawo farmaceutyczne, dokonanej ostatnio ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. (Dz. U. z 2020 r. poz. 374, ze zm.) ustawodawca postanowił zachować dotychczasową treść art. 94. Końcowo, należy zwrócić uwagę, iż stanowisko Zarządu Powiatu Kępińskiego, na czele którego stoi Starosta Kępiński (również adresat postulatów KOIA) jest tożsame ze stanowiskiem Rady Powiatu Kępińskiego – wyrażonego powyżej, zaś wszyscy członkowie tego organu Powiatu Kępińskiego

posiadają mandat radnych Rady Powiatu Kępińskiego, co umożliwiło im procedowanie oraz udział w głosowaniu nad wydaniem niniejszego oświadczenia.”.

§ 2. Rada Powiatu Kępińskiego zobowiązuje Przewodniczącego Rady Powiatu do przekazania niniejszego oświadczenia Prezesowi Kaliskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej w Kaliszu.